

วัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสามารถแก้ไขหนี้ของสมาชิกโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาและสาเหตุที่ทำให้สมาชิกโครงการไม่สามารถแก้ไขหนี้ได้อย่างเบ็ดเสร็จ โดยจะนำผลการศึกษาไปปรับปรุง และพัฒนาโครงการ รวมถึงการพิจารณาขยายโครงการในอนาคต สำหรับการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยออกแบบสอบถาม (questionnaire) ถามสมาชิกโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูที่ได้รับเงินกู้ไปแล้วจำนวน 600 ตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) และการวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองโลจิสต์ (logit model) ด้วยเทคนิควิธีการวิเคราะห์การประมาณภาวะความน่าจะเป็นสูงสุด (maximum likelihood estimates : MLE) และเทคนิคการวิเคราะห์โดยวิธี marginal effects

ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ยังมีการแก้ไขหนี้ไม่เบ็ดเสร็จคิดเป็นร้อยละ 66.70 และพบว่า สาเหตุที่ทำให้สมาชิกไม่สามารถแก้ไขหนี้ได้เบ็ดเสร็จ คือ การมีค่าใช้จ่ายในครอบครัวสูง และการมีค่าใช้จ่ายอื่นๆ สูงด้วย อาทิเช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่นๆ

เช่น ค่าใช้จ่ายทางสังคม ที่เรียกว่า ภาษีสังคม เป็นต้น ความสามารถชำระหนี้ (capacity) ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับการแก้ไขหนี้ของสมาชิก ซึ่งความสามารถชำระหนี้ (capacity) ของสมาชิกแต่ละคนคำนวณได้จากรายได้หลักประเภทเงินเดือน รวมไปถึงการวิเคราะห์รายได้รองหรือรายได้เสริมอื่นๆ ของสมาชิกด้วย และพบว่า สาเหตุที่เกี่ยวกับปริมาณภาระหนี้สินโดยรวมของสมาชิกที่มีอยู่ทั้งในระบบและนอกระบบก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่มีผลต่อการแก้ไขหนี้ ถ้าหากมีปริมาณภาระหนี้สินมากเกินไปก็ไม่สามารถแก้ไขให้เบ็ดเสร็จได้ และหากสมาชิกโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูเป็นสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูด้วย โอกาสที่สมาชิกจะก่อหนี้เพิ่มภายหลังก็มีมากโดยไม่สามารถควบคุมได้ว่าสมาชิกคนใดก่อหนี้เพิ่มหรือไม่ เพราะเป็นสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งการมีหนี้สินอื่นๆ จะทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลง ดังนั้นผลจากการศึกษาจึงสามารถอธิบายได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนั้นจำนวนเงินกู้ที่ได้รับจากโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สมาชิกมีปัญหาแก้ไขหนี้ได้ไม่เบ็ดเสร็จ เหตุผลก็คือ สมาชิกได้รับอนุมัติเงินกู้จากโครงการน้อยไป หรือไม่เพียงพอในการชำระหนี้อื่นๆ ที่มีอยู่ทั้งหมดในขณะนั้น ซึ่งอาจมีข้อจำกัดในการขอกู้เงินหลายๆ อย่าง เช่น หลักทรัพย์ค้ำประกันไม่เพียงพอ รายได้ไม่เพียงพอ หรืออายุมากระยะเวลาในการทำสัญญาสั้น ทำให้เงินงวดผ่อนชำระสูง และเงินเดือนไม่พอหักชำระค่างวด เป็นต้น ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาและสาเหตุสำคัญ ที่ทำให้สมาชิกไม่สามารถแก้ไขหนี้ได้อย่างเบ็ดเสร็จ และผลจากการศึกษาพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ยังมีความต้องการกู้เงินเพิ่มอีกร้อยละ 66.80 แสดงว่า โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูของธนาคารออมสินยังไม่สามารถแก้ไขหนี้ให้กับสมาชิกได้อย่างเบ็ดเสร็จตามเจตนารมณ์ของโครงการที่ตั้งไว้